

Walka byków – reportaż Henryka Sienkiewicza

Reportaż (literacki)

Henryk Sienkiewicz, *Walka byków. Wspomnienia z Hiszpanii*, [w:] *Hiszpania malowniczo – historyczna*, oprac. Piotr Sawicki, Wrocław 1996, ss. 267–286 (fragmenty)

Lekcję warto przeprowadzić przed obejrzeniem wystawy *Tauromachia*. Reportaż (forma obecna w podstawie programowej) wprowadza do rozumienia przebiegu korridy, jest próbą wyjaśnienia fenomenu widowiska. Przybliża również sylwetkę Sienkiewicza podróżnika.

Zaleca się, by nauczyciel przeczytał tekst na głos, zwracając tym samym uwagę na dynamizm opisów, obrazowość i żywość języka. Dopiero potem uczniowie otrzymują skserowany reportaż.

Propozycje zadań dla uczniów.

1. Sporządzanie planu wydarzeń.

2. Pisanie streszczenia (np. 60 – 80 słów) – ćwiczenie umiejętności wymaganej na egzaminie maturalnym.

3. Co to jest reportaż? Sposoby dostrzeżenia cech charakterystycznych:

1) wyszukiwanie w tekście Sienkiewicza cech typowych dla reportażu – na podstawie podanej wcześniej definicji słownikowej;

2) lub próba samodzielnego tworzenia definicji reportażu: uczniowie po przeczytaniu/ wysłuchaniu tekstu Sienkiewicza wskazują bohatera/bohaterów, temat, najważniejsze wydarzenia, fakty, narratora, sposób narracji i określają, co jest ważne w reportażu;

3) zwrócenie uwagi, że narrator nie umieszcza siebie w centrum, skupia się na świecie opowiadanym przez niego;

4) dzielenie tekstu na części – nadawanie śródtytułów, próba napisania lidu.

4. Sporządzenie planu przebiegu korridy. Na jego podstawie uczniowie będą komentować oglądane prace Picassa, Goi, Dalego. W małych grupach lub indywidualnie wybierają po jednym punkcie z wydarzeń na korridzie i porównują sposoby pokazania go przez trzech artystów (szukają różnic i podobieństw). Po zajęciach w muzeum prezentują efekty swojej pracy. Warto uczulić młodzież, by uważnie czytała podpisy pod wybranymi dziełami (zwrócenie uwagi na technikę wykonania i rodzaj dzieła).

5. Analiza wybranego fragmentu z tekstu Sienkiewicza – np. językowe sposoby dynamizowania zdarzeń. Wykorzystanie wniosków z analizy do napisania krótkiego opisu dowolnego zdarzenia (np. *Przerwa w szkole; Dramatyczne 15 minut z meczu; Przygoda wybranego bohatera literackiego* lub w odniesieniu do **wybranych grafik Goi**).

Inne propozycje zadań dla uczniów:

6. Jak Sienkiewicz opisuje fenomen widowiska? Na co zwraca uwagę, opisując ludzi i zwierzęta? Zwróć też uwagę na odwołania do malarstwa, porównania do kultury rycerskiej.

7. Wypisz z tekstu frazeologizmy. Których z nich używasz na co dzień?

8. Wypisz porównania dotyczące byka i porównania charakteryzujące ludzi. Co dostrzegasz?

9. W jakim celu narrator stosuje przy opisie wydarzeń z korridy czasowniki w 2 osobie liczby pojedynczej i mnogiej?

10. Znajdź w tekście Sienkiewicza formy brzmiące już archaicznie.

11. Sporządź przypisy do trudnych lub nieznanych ci słów.